

AKADEMIA MUZYCZNA IM. IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO W POZNANIU

Przedmiot:	Improwizacja organowa z grą liturgiczną		Punkty ECTS:	4
Koordinator przedmiotu:	dr hab. Waldemar Gawiejnowicz		Ilość godzin:	60
Wydział:	Kompozycji, Dyrygentury, Wokalistyki, Teorii Muzyki i Edukacji Artystycznej	Rodzaj zajęć:	Ćwiczenia (zajęcia grupowe/ 2os)	
(Instytut:	Edukacji Artystycznej	Forma studiów:	stacjonarne	
Kierunek:	edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej	Profil studiów:	ogólnoakademicki	
Specjalność:	muzyka kościelna	Język:	polski	
Poziom studiów	studia II stopnia	Status przedmiotu:	obowiązkowy	
Umiejscowienie w planie studiów: (ilość godzin, forma zaliczenia, ECTS)				
Semestr I:	15 godzin, kolokwium, 1 ECTS	Semestr II:	15 godzin, kolokwium, 1 ECTS	
Semestr III:	15 godzin, kolokwium, 1 ECTS	Semestr IV:	15 godzin, egzamin, 1 ECTS	
Semestr V:		Semestr VI:		
Semestr VII:		Semestr VIII:		

Prowadzący zajęcia <i>(tytuł naukowy, imię i nazwisko)</i>	dr hab. Waldemar Gawiejnowicz
Cele i założenia przedmiotu	Doskonalenie zasad gry liturgicznej z elementami improwizacji w ramach liturgii rzymskokatolickiej. Ugruntowanie wiedzy nt. układu mszy i nabożeństw w cyklu roku liturgicznego pod kątem umiejętności doboru pieśni i opracowania do nich wstępów. Rozwijanie techniki instrumentalnej, oryginalności myślenia i wdrażanie do samodzielnej pracy jako muzyk kościelny – organista. Kształcenie uniwersalnego posługiwania się instrumentem jako akompaniator i improwizator.
Wymagania wstępne	Ugruntowana technika instrumentalna w zakresie gry na organach. Wiadomości z nauki zasad muzyki i harmonii. Wiedza o liturgii rzymskokatolickiej.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU

(Treści programowe należy ująć w zwartej formie, bez nadmiernej detalizacji treści kształcenia. Powinno zostać także ukazane stopniowanie poruszanej problematyki - od łatwiejszej do trudniejszej)

Semestr I	
Ćwiczenia praktyczne z harmonii na materiale gam i zwrotów kadencyjnych wraz z transpozycją.	
Analiza rozwiązań harmonicznch na materiale wzorcowych opracowań pieśni.	
Ćwiczenia w harmonizacji pieśni.	
Wzory do improwizacji wstępów oraz intonacji.	
Ćwiczenia w realizacji wstępów (intonacji) oraz przygrywek do pieśni.	
Semestr II	
Układ nabożeństw w roku liturgicznym – zasady doboru pieśni.	
Ćwiczenia w akompaniamencie do odpowiedzi mszalnych i aklamacji.	
Zagadnienia właściwej registracji w grze liturgicznej.	
Wybrane wzory do improwizacji (preludium, opracowanie chorałowe, wariacje, ostinato, toccata, fughetta).	
Ćwiczenia w improwizowaniu struktur homo- i polifonicznych.	
Semestr III	
Ćwiczenia z harmonii modalnej.	
Akompaniament do wybranych melodii gregoriańskich.	
Akompaniament do odpowiedzi mszalnych w języku łacińskim – ćwiczenia.	
Nauka krótkich modulacji – ćwiczenia.	
Zasady akompaniamentu chórowi i solistom.	
Semestr IV	
Poszerzanie repertuaru pieśni, kantyków, psalmów.	
Doskonalenie umiejętności w harmonizowaniu pieśni.	
Doskonalenie techniki gry w oparciu o poznane modele improwizacyjne.	
Analiza literatury organowej pod kątem wzorców do improwizacji.	
Przygotowanie programu dyplomowego.	

	Kod efektu uczenia się	EFEKTY UCZENIA SIĘ	Charakterystyka	
			II stopnia PRK	I stopnia PRK
W	EA1_W01	ogólny repertuar muzyczny i związane z nim tradycje wykonawcze	P7S_WG	P7U_W
	EA2_W04	zasady stosowane w przebiegach improwizacyjnych w odniesieniu do wybranej specjalności	P7S_WG	P7U_W
U	EA2_U02	realizować własne koncepcje artystyczne stosując wiedzę dotyczącą elementów dzieła muzycznego	P7S_UW	P7U_U
	EA2_U06	improwizować na bazie wykonywanego utworu	P7S_UW	P7U_U
	EA2_U08	swobodnie kształtować muzykę poprzez odejście od zapisanego tekstu nutowego	P7S_UK	P7U_U
K	EA2_K07	realizowania własnych projektów dostosowanych do potrzeb i oczekiwań środowiska	P7S_KO	P7U_K
	EA2_K10	przystosowania się do różnych warunków pracy wynikających z obowiązków zawodowych	P67_KR	P7U_K

Metody kształcenia <i>(niepotrzebne usunąć, Można dopisać inne metody, jeżeli zachodzi taka konieczność)</i>	wykład z praktycznym pokazem praca z tekstem i dyskusja analiza (studium) przypadków rozwiązywanie zadań artystycznych praca indywidualna prezentacja nagrań CD i DVD kształcenie zdalne
--	--

Metody weryfikacji efektów uczenia się <i>(niepotrzebne usunąć, można dopisać inne metody, jeżeli zachodzi taka konieczność)</i>	Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny	Kod efektu uczenia się <i>(należy wpisać te kody, które zostały zweryfikowane wybraną metodą)</i>
	egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)	W01; W04;
	kolokwium pisemne realizacja zleconego zadania	EA1_U06; EA1_U08; EA1_K07

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Warunki zaliczenia:	Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności) oraz osiągnięciem założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%).
	Warunki egzaminu:	Warunkiem przystąpienia do egzaminu lub kolokwium jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu lub kolokwium jest uzyskanie więcej niż 50% przewidzianych punktów.

NAKLAD PRACY STUDENTA	Ilość godzin:	Punkty ECTS:
Godziny realizowane przy udziale nauczyciela akademickiego <i>(zajęcia dydaktyczne, konsultacje)</i>	62	5
Ilość godzin samodzielnej pracy studenta <i>(przygotowanie się do: zajęć, kolokwium, egzaminu, prezentacji, koncertu)</i>	63	

Literatura podstawowa
J. Chomiński, <i>Formy muzyczne</i> , t. I-II, wyd. PWM. A. Frąckiewicz, F. Skołyszewski, <i>Formy muzyczne</i> , cz. I-II, Kraków 1988. H. Keller, <i>Schule der Choralimprovisation</i> , wyd. Edition Peters nr 4447. J. Targosz, <i>Podstawy harmonii funkcyjnej</i> , Kraków 1993. ks. J. Siedlecki, <i>Śpiewnik kościelny</i> , Kraków 2006. K. Sikorski, <i>Kontrapunkt</i> , t. I-III, wyd. PWM. <i>Śpiewnik liturgiczny</i> , Lublin 1991. W. Tell, <i>Improvisationslehre für die Orgel</i> , wyd. Pro Musica Verlag nr 130. <i>Psaltery synetos I. Wybrane zagadnienia akompaniamentu liturgicznego</i> , red. M. Kierska-Witczak, Wrocław 2012.

Psalate synetos 2. Twórca wobec wymogów współczesnej liturgii, red. M. Kierska-Witczak, Wrocław 2019.

Literatura uzupełniająca

Wybrane utwory organowe:

G. Frescobaldiego, J. A. Guilaina, L. N. Clerembaulta, J. Pachelbela, z polskich tabulatur organowych XVI-XVII w., J. S. Bacha (*Orgelbüchlein*);
zbiór 8 *Małych preludiów i fug*, J. Brahms – 11 *Choralvorspiele* op. 122, M. Reger – 30 *Kleine Choralvorspiele* op. 135a, W. Żeleński – *Preludia* op. 25, M. Surzyński –
Rok w pieśni kościelnej op. 42, S. M. Surzyński – *Preludia na organy* op. 63, op. 67.

Podręczniki:

D. E. Cardine, *Semiologia gregoriańska*, Kraków 2008.

H. Gebhard, *Praxis der Orgel improvisation*, wyd. Edition Peters nr 8547.

E.-O. Göring, *Improvisation – leicht gemacht. Anleitung zum Gottesdienstlichen Orgelspiel*, Berlin 1975.

C. Michel-Ostertun, *Grundlagen der Orgel improvisation*, Singen 1996.

J. Overduin, *Making Music, Improvisation for Organists*, New York-Oxford 1998.

R. Perucki, *Improwizacja organowa*, t I-II, Gdańsk 2015.

K. N. Schmid, *Schule der Orgel-Improvisation*, Teil I-II, Regensburg 1981-1986.

P. Wagner, *Orgel improvisation mit Pfiff. Lehrgang des Liturgischen Orgelspiels*, Bd. 1-2, München 1999-2002.

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line (opcjonalnie)

www.imslp.org

www.archive.org